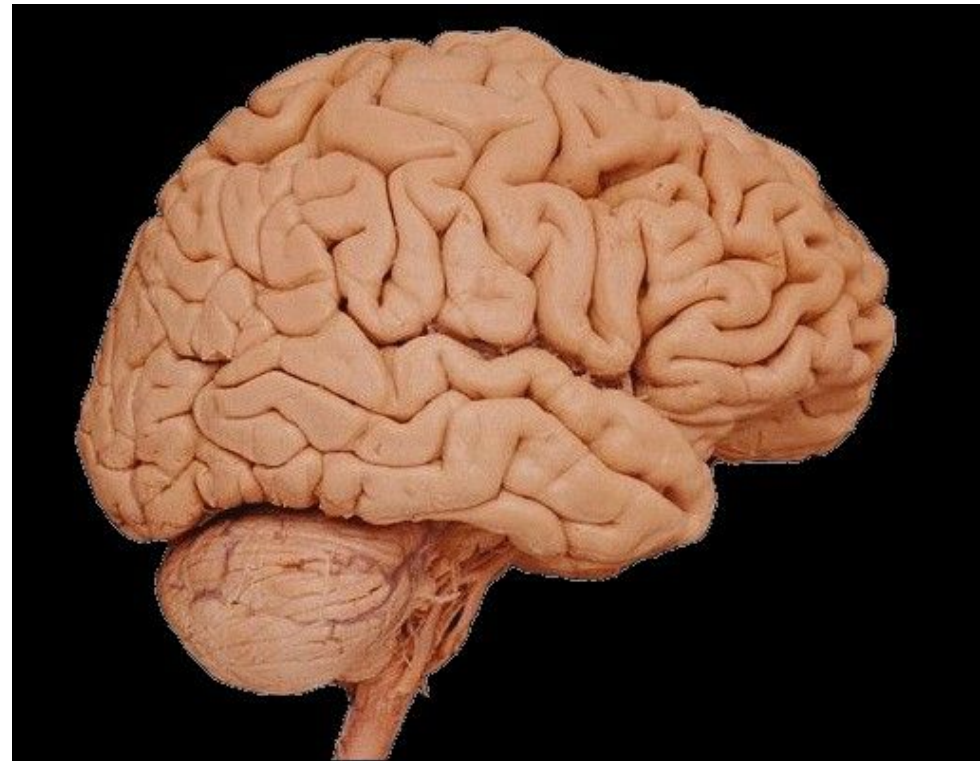
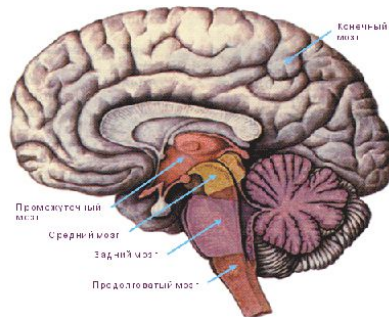
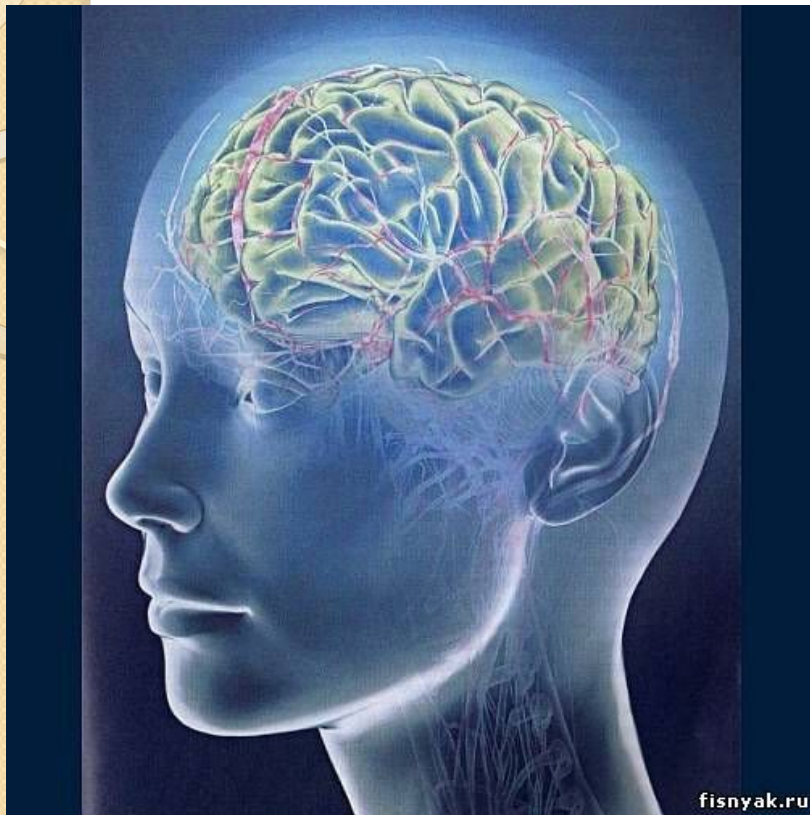

Ми қыртысы

Жоспар

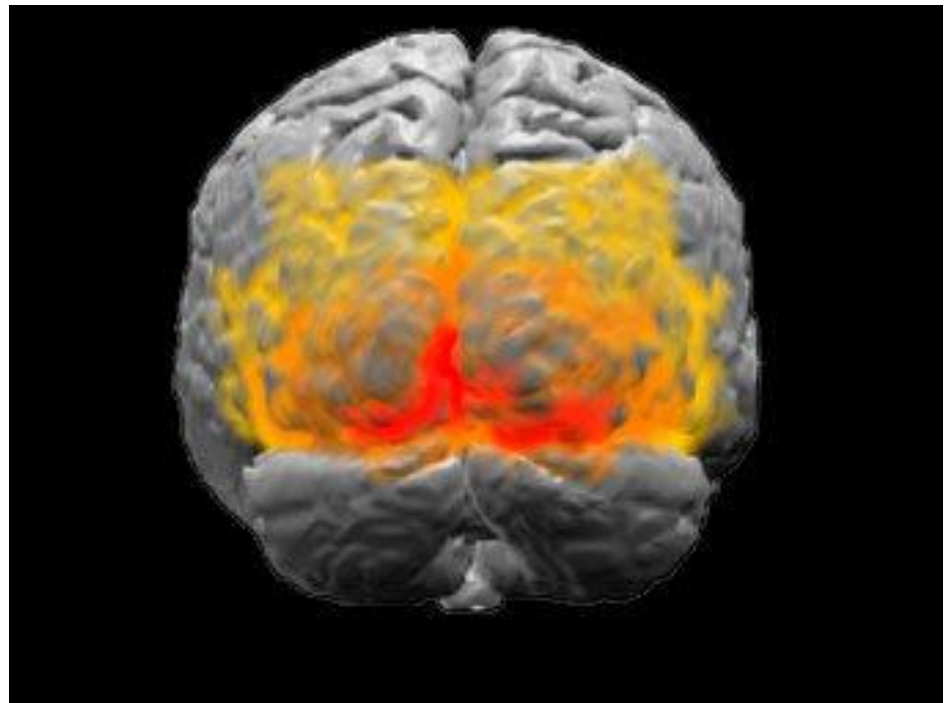
Кіріспе:

1. Ми қыртысы
2. Қыртыстың бөлімдері
3. Қыртыстың дифференциациясы
4. Ми қыртысының функциясы
 - Сенсорлық аймақ Қозғалыс аймағы
 - Ассоциативті аймақ
 - Қорытынды
 - Қолданылған әдебиет

Кіріспе

Адам-
ЭВОЛЮЦИЯЛЫҚ
дамудың шыңы.
Жануарлардан
ерекшелігі
сөйлеуі, ойлауы,
санасы. Осының
барлығын ми
қамтамасыз етеді,
соның ішінде
үлкен ми
сыңарының
қыртысы.

Үлкен ми сыңарының қыртысы

— бас миының жартышарларын қаптайтын, қалыңдығы 1- 5мм, сұр зат қабатын қаптайды. ОЖЖ жоғары бөлімі аумағы 2200 кв.см . 10млрд нейроннан тұрады.

Ол қамтамасыз етеді:

- Ағзаның сыртқы ортамен әрекеттесуін;
- жоғары жүйке қызметін жүзеге асыру;
- Ішкі ағзалар жұмысының регуляциясы;
- Ағза өзгерген жағдайда адаптациясы;

Ми қыртысы 6 қабаттан тұрады

- 1. молекулалық қабат
- 2.сыртқы түйіршікті қабат
- 3.сыртқы пирамидалық қабат
- 4.ішкі түйіршікті қабат
- 5.ішкі пирамидалық қабат
- 6.көп құрылысты қабат

Ми қыртысының қызметі

Проекциялық алаңдар

- Қоршаған ортамен өткізгіш жолдар арқылы байланысады.

Ассоциативтік алаңдар

- Сыртқы ортамен тікелей байланыспайды, бірақ проекциялық алаңдармен және қыртыс асты орталықтармен байланысы көп.

Ми қыртысы проекциялық алаңдарының зақымдану симптомдары

- Жойылу симптомдары-ми қыртысының белгілі бір бөлігінің бүлінуі кезінде кездеседі.
- Қозу симптомдары-ми қыртысы тітіркенуі кезінде пайда болады.

Ми қыртысы ассоциативтік алаңдарының зақымдану симптомдары

1.импрессивтік сөйлеу бұзылысы

-Сенсорлық афазия

-Семантикалық афазия

2.экспрессивтік сөйлеу бұзылысы

моторлық афазия

3.амнестикалық афазия

4.алексия

5.аграфия

6.таным бұзылуы

а.Астереогнозия

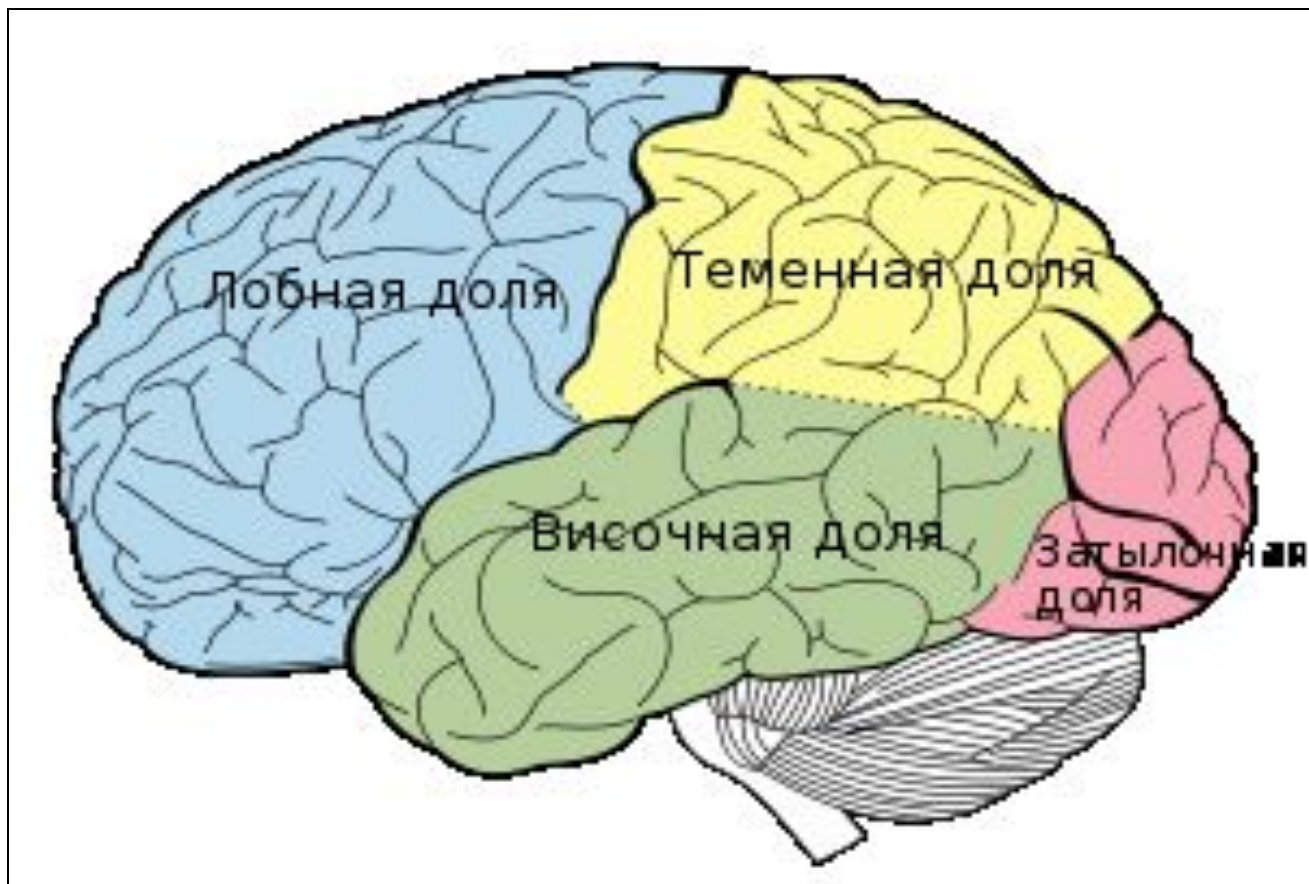
в.Көру агнозиясы

с.Есту агнозиясы

7.апраксия

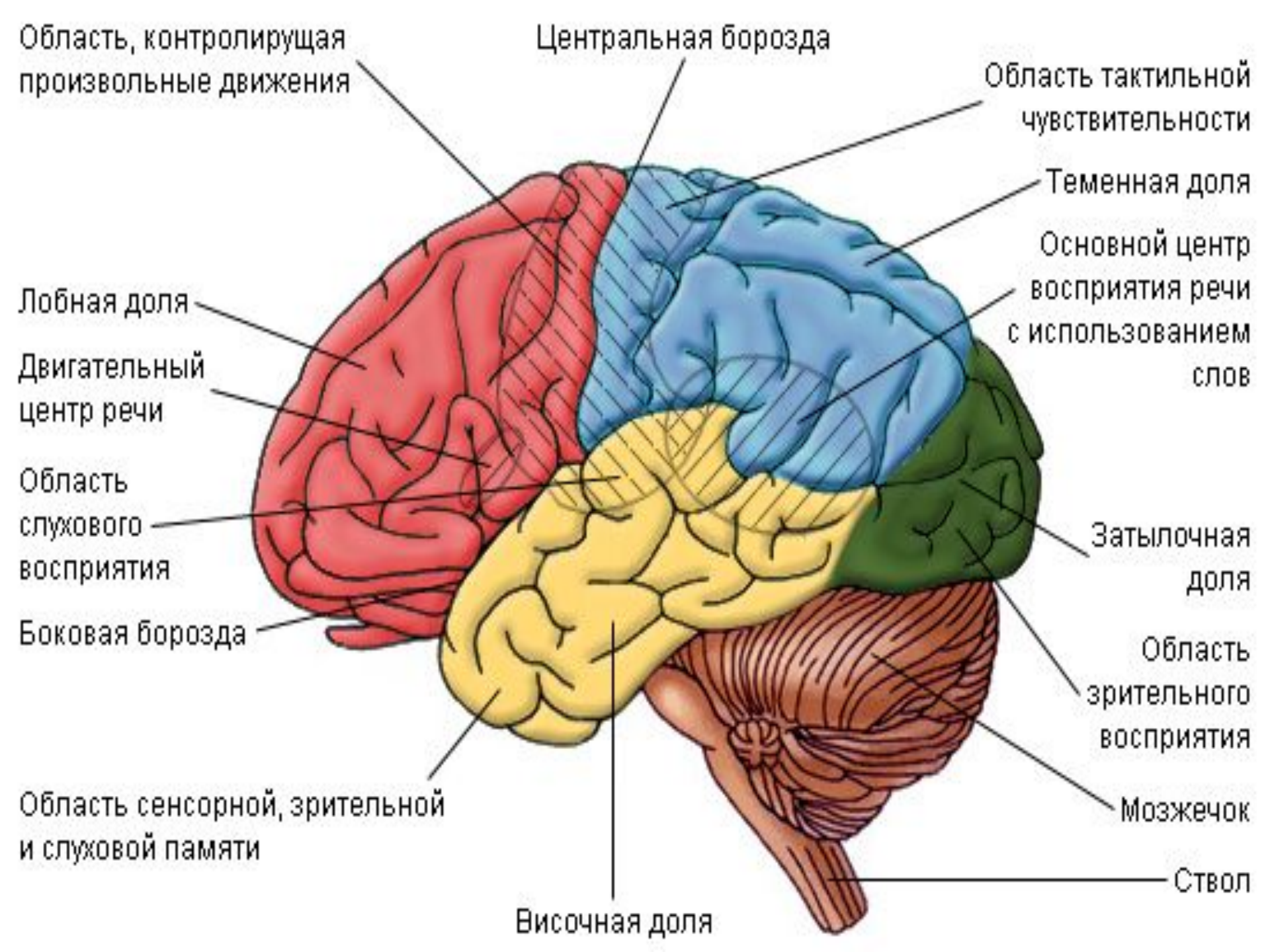
8.мидың оң жақ жарты шарының зақымдануы

Үлкен бас ми жартышарының қыртысының бөлімдері.

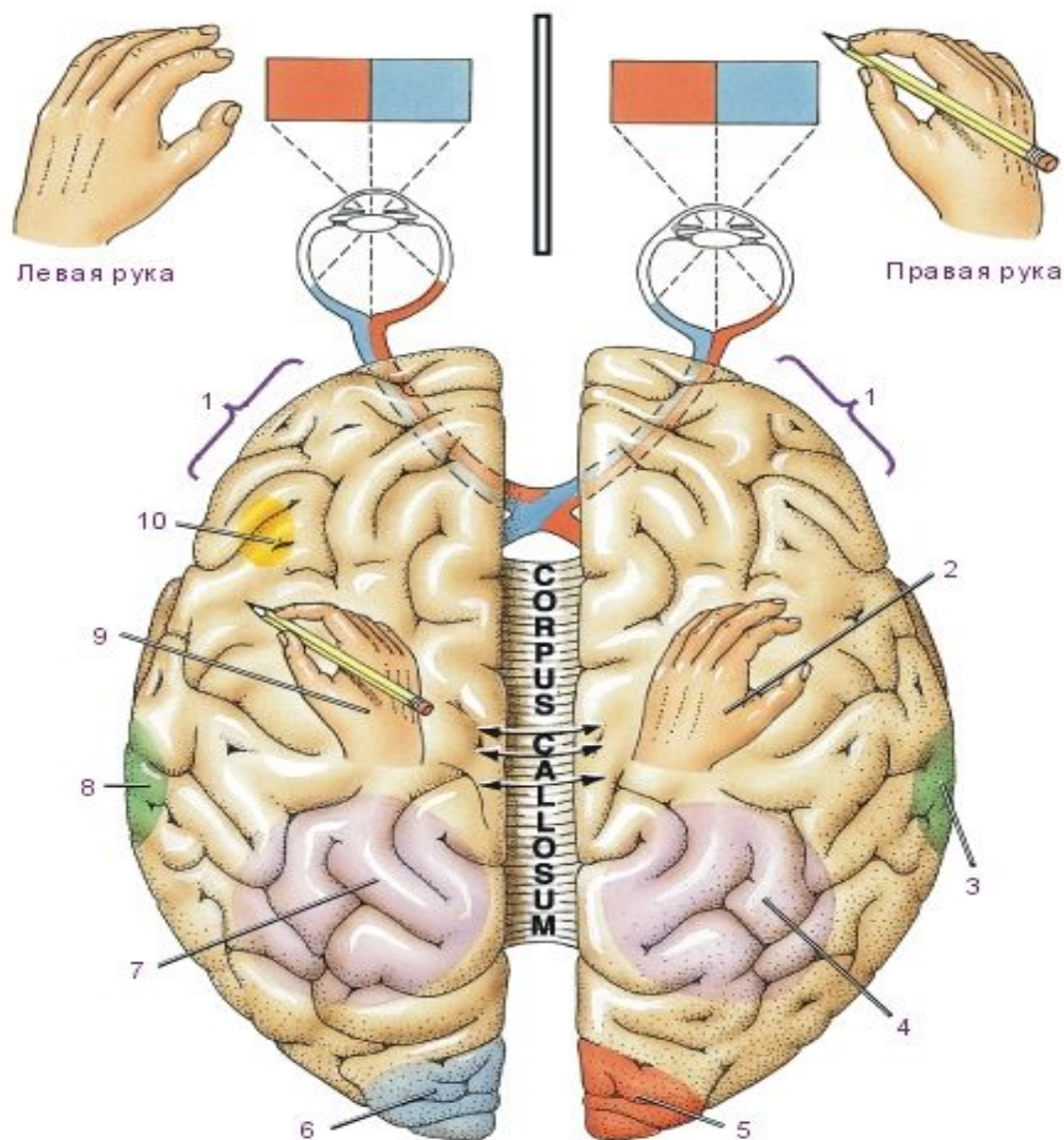

Бас миы үлесі	құрылысы	функциясы
шүйделік	Жүлге және иірімдер үнемі емес.	Көруді қабылдау
самайлық	Жоғары бүйірлік беті-жоғарғы, төменгі, ортаңғы иірім; Төменгі бүйірлік – төменгі самай, бүйір шүйде-самайлық иірім.	Есту ,сөйлеу,сөздерді есте сақтау,күрделі психикалық процесстердің ұйымдастырылуы.
төбелік	Артқы орталық,жоғары төбелік,төменгі төбелік иірімдер.	Қозғалыстарды басқару және сенсорлық стимулдау реакциясы.
Маңдайлық	Прецентральды, жоғары, ортаңғы, иірімдер.	Ерікті қозғалыстардың ұйымдастырылуы; Күрделі мінез-құлық формаларының регуляциясы; Қыртыстың басқа аймақтарының координациялық функциясы.

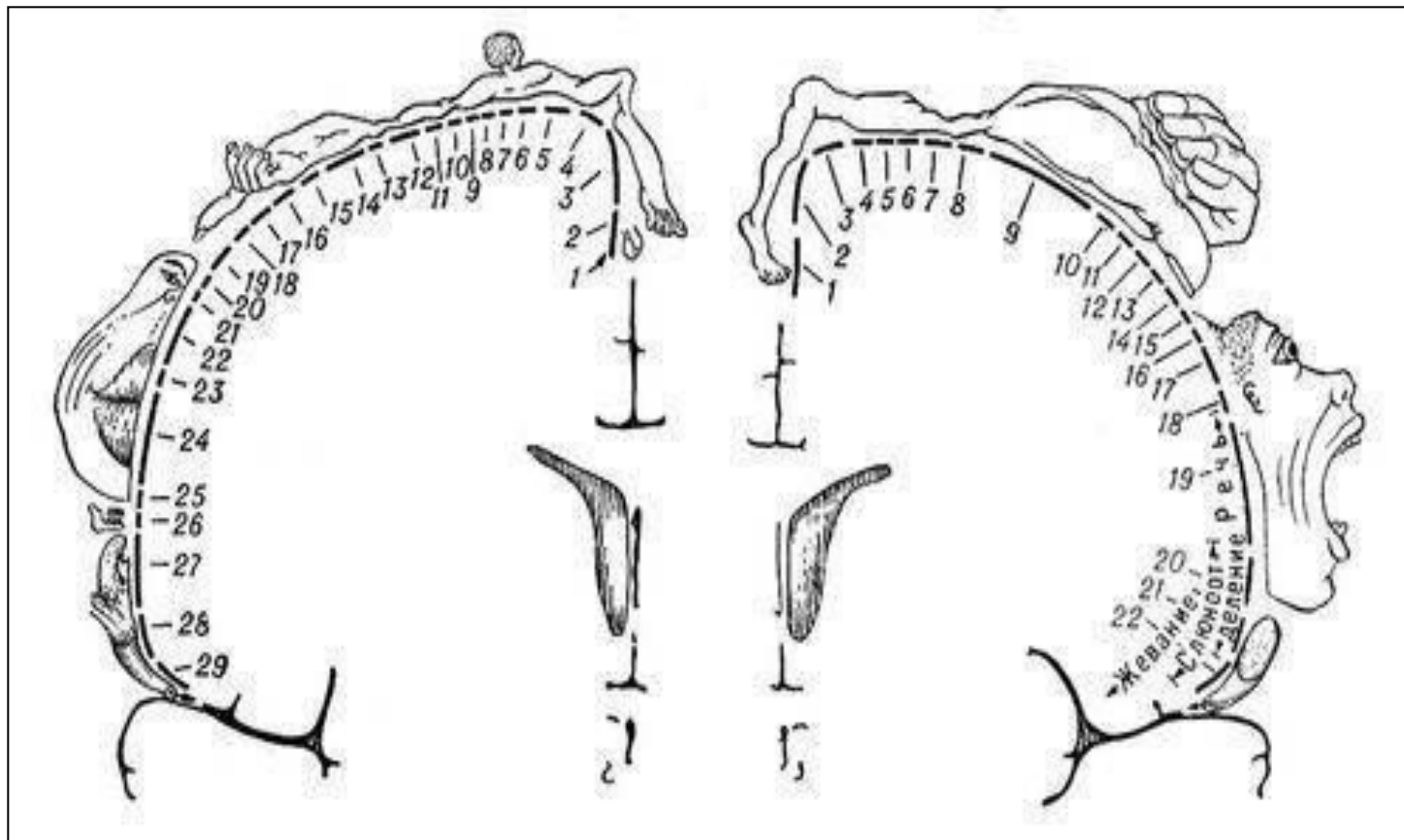
Үлкен бас ми жартышарының қыртысының функциональды зонасы

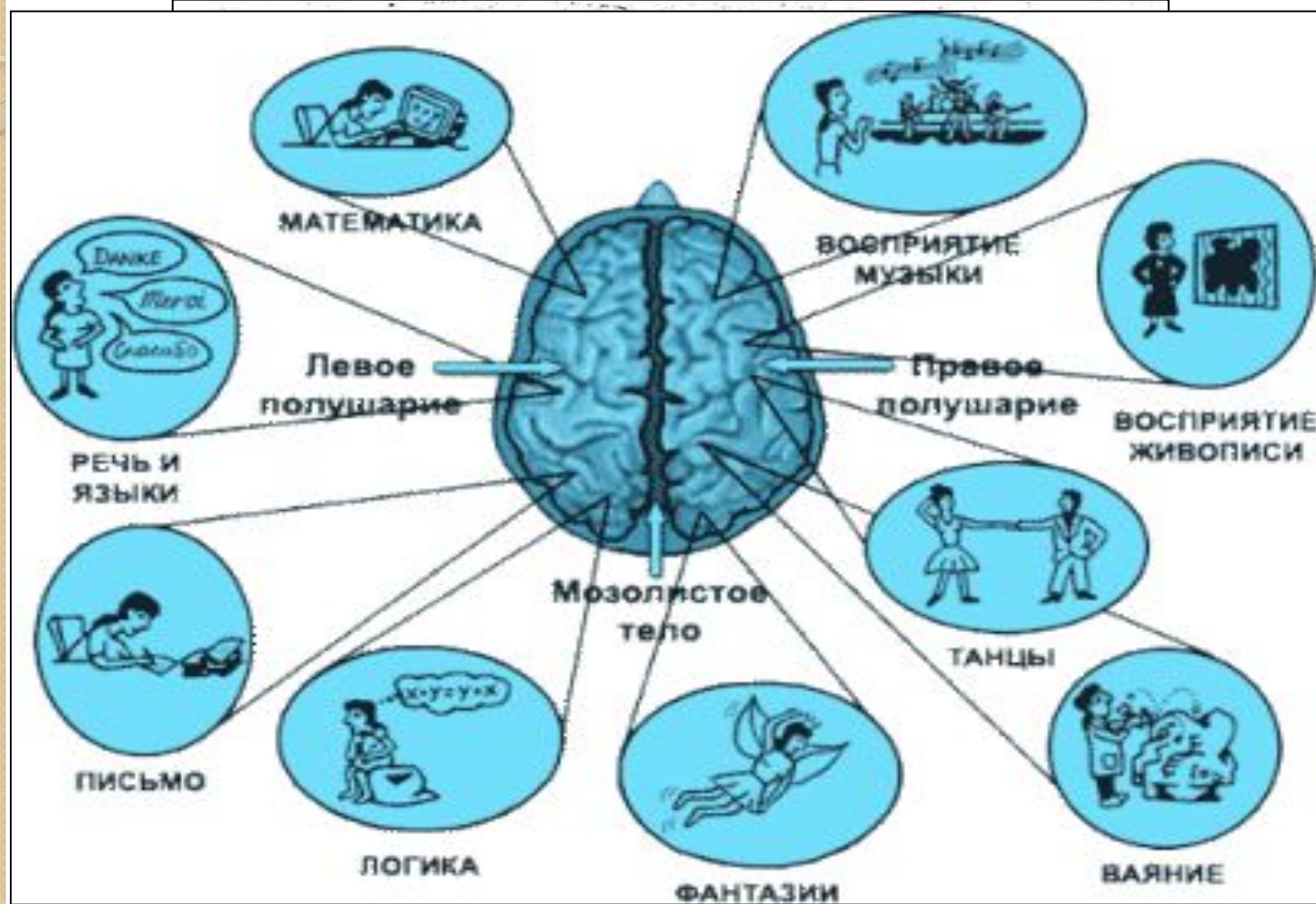
Белгілері :

1. Маңдайалды қыртыс зонасы.
2. Тактильды анализ.
3. Есту зонасының қыртысы (сол жақ құлақ).
4. Көру кеңістігінің анализі.
5. көру зонасының қыртысы (сол жақ көру алаңы).
6. Көру зонасының қыртысы (оң жақ көру алаңы).
7. Жалпы иртерпретация орталығы (Математикалық операцияларды және сөйлеудің).
8. Есту зонасының қыртысы (оң жақ құлақ).
9. жазу (олаңқайлар үшін).
10. Сөйлеу орталығы.

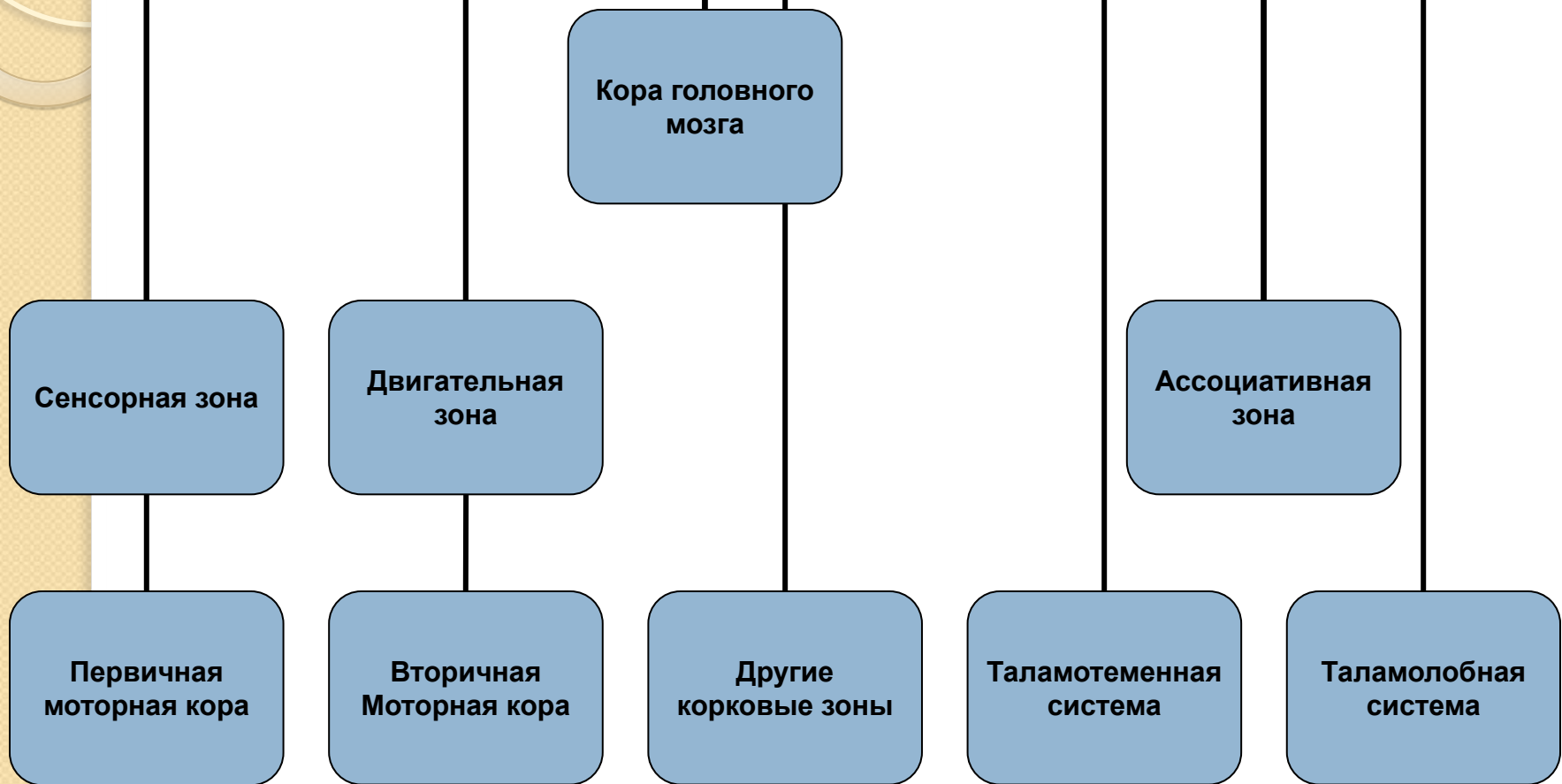
Представительство чувствительных и двигательных функций тела

Функциональная асимметрия больших полушарий

Бас миы кыртысынын дифференциациясы

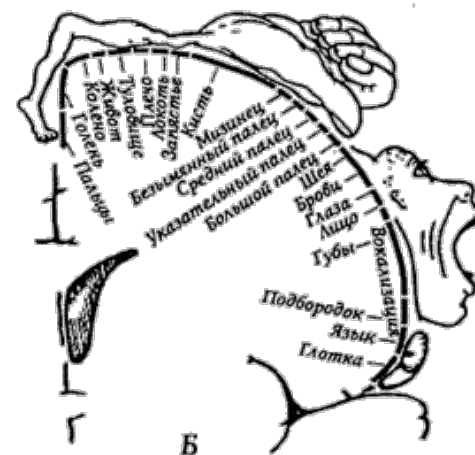
Сенсорлық зонаның негізгі функциясы:

- Тірек-қимыл аппаратының интерорецептивті сезімталдығын қамтамасыз етеді(төбелік қыртыс).
- Көру ағзасы (шүйделік қыртыс),есту ағзалары (есту қыртысы) рецепторларынан ақпаратты қабылдау.
- Дәмі (дәм сезу центрінің анализаторы),иіс (иіс сезу центрінің анализаторы) танып білуі және сақтау дың проекционды функциясын қамтамасыз етеді.
- Өзінің денесін тану қабілетін қамттамасыз етеді.
- Мелодия, музыкалық дыбыстарды танып білуді қамтамасыз етеді.
- Жазуды сақтау және танып білуді қамтамасыз етеді.

Қозғалыс зонасының функциясы

Жартышарлардың медиалды бөлігінің беткейінде прецентральды, парацентральды иірімдерінде қозғалыс зонасы орналасқан.

Біріншілікті моторлық қыртыс:

Аяқ-қол, дене, бет
бұлшықеттерінің
жиырылуын
шақырады.

Екіншілікті моторлы қыртыстың функциясы:

- Күрделі координациялық қимылдарды қамтамасыз етеді;
- Сөйлеу және айту қабілетін қамтамасыз етеді;
- Ритмді шайнау қозғалыстарын қамтамасыз етеді.

Басқа қыртысты орталықтар қамтамасыз етеді:

- Көзін және басын қарама-қарсы жаққа бұрады;
- Түзу жүруге байланысты координациялық қозғалыстарды;
- Тепе-теңдік сақтау;
- Сөйлеудің үндестілігі және модуляциясы.

Ассоциативті зона функциясы

Функции
таламотеменной
системы

- Гнозис
- Праксис

Функции
таламолобной
системы

- Мінез-құлық
стратегиясын
өндіру

Литература

- Большая советская энциклопедия;
- «Биология. Справочные материалы» Под редакцией Д.И. Трайтака Москва – 1983;
- В.М.Смирнов «Нейрофизиология и высшая нервная деятельность детей и подростков»;
- Источник в интернете www.revolution.allbest.ru;
- Л.О. Бадалян «невропатология» Москва-2001;
- «Пособие по биологии для поступающих в ВУЗы» под редакцией Н.А. Лемезы Минск – 2000;
- Ю.А.Ермолаев «Возрастная физиология».